

Fjerning av helsekrav øyelysing Norrbottenspets

Avlsrådet for Norrbottenspets jobber med å bredde avlen i rasen for å ha en best mulig avlsbase for fremtiden.

Et hinder i denne jobben er helsekravet vi har på øyelysing (innført 2014). Dette ble innført pga at Sverige har krav om dette grunnet problemer med PRA på 90-tallet.

Norrbottenspets er en frisk rase med relativt lite helseproblematikk. Ut fra det vi ser av statistikk fra Norge og Sverige de siste 10 år så det svært få tilfeller av alvorlig øyesykdom. Grunnen for å innføre obligatorisk øyelysing var PRA (som fører til at hunden blir blind) De katarakt-tilfellene vi har er av varierende alvorlighet og mange av hundene som får påvist katarakt der det ikke anbefales videre avl får ikke helseplager pga diagnosen. Både PRA og utviklingskatarakt vil ofte ikke tre frem før hunden er 3-5 år eller eldre. Det fører teoretisk til at hunder kan være øyelyst fri flere ganger og brukes i avl, deretter få en påviselig diagnose senere i livet. I praksis skjer dette svært sjelden da helsestatus er så god i rasen.

Statistikk øyelysing siste 10 år:

I de 10 årene fra 2013 til og med 2022 er det utført 113 øyelysinger i Norge på 61 forskjellige individ.

Til sammen 15 øyelysinger har gitt noen form av diagnose for totalt 9 forskjellige individ.

Av disse er 1 individ siden øyelyst fri, det gjenstår da 14 tilfeller for 8 individ. 1 individ av disse 8 har fått en diagnose som medfører at avl ikke anbefales (cortikal utviklingskatarakt, gjelder Ask NO52147/14).

Andel individ med noen form for diagnose: 13%

Andel individ med diagnose som hindrer avl: 1,6%

I Sverige er tilsvarende resultat for årene 2013-2022:

totalt antall øyelysinger: 1193

totalt antall øyelyste individ: 655

totalt antall diagnoser: 147

totalt antall individ med diagnose: 87 (andel 13%, likt Norge)

totalt antall diagnoser gitt som hindrer avl: 38

totalt antal antal individer med diagnose som hindrer avl: 25 (andel 3,8%)

2 av disse er siden øyelyst fri, 3 fått diagnose etter 9 års alder som med fratrek for disse gir total andel individ med avlshindrende diagnose 3%.

De avlshindrende diagnoserne gitt er stort sett arvelig utviklingskatarakt. De diagnoser hvor arvsang er uklar, ukjent eller klart definert som ikke arvelig er ikke tatt med her.

Ingen tilfeller av PRA er dokumentert i Sverige eller Norge siden 1998.

Avlsrådet får ofte forespørsler fra tisperiere med dårlig tid (tispene er ofte allerede i løp når de tar kontakt), med det helsekravet vi i dag har fører det til at vi har få hannhunder tilgjengelige på kort varsel da mange ikke er øyelyst siste 12 mnd.

Med å fjerne helsekravet for øyelysing åpner det opp for at vi kan benytte oss av flere hannhunder i avl og dermed bredde avlsbasen på en best mulig måte. Vi kan da for eksempel benytte oss av en hannhund selv om det er 1,5 år siden han ble øyelyst.

Vi ønsker fortsatt å ha et klubbkrav om at avlsdyr skal være øyelyst før første paring og at øyelysningen ikke er eldre enn 3 år, for å få paringen anbefalt av avlsrådet. Et slikt krav vil avdekke noen diagnoser som er uheldig å kombinere fra begge foreldre som er medfødt eller utvikles tidlig og medfører avl ikke anbefales. Eksempel på dette er Feilstilte øyehår, PHTVL/PHPV, retinal dysplasi og PPM.

Vi ønsker med dette årsmøtets godkjenning til å søke Sunnhetsutvalget i NKK fritak fra registreringskravet på øyelysing av Norrbottenspets.

Avlsrådet Norrbottenspets

Terje Holden

Anders Fostad